

SİBORGUN GELECEK HALLERİ: SİMÜLAKR VE ZUHUR

K. Gediz Akdeniz

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü, İstanbul, Vezneciler

www.gedizakdeniz.com

Jean Baudrillard Anısına,

1. POST-MODERN BİLİM!

Modern düşünce ideolojisi (modernite) bir yandan insani sistemleri (toplumları) dağılmaya kapalı karmaşık sistemler olarak kabul etmiş, diğer taraftan da toplumun dinamiklerini (hareketlenmeyi ve ilerlemeyi) ideolojisine bağımlı paradigmlar (güneş sistemi gibi doğanın içinde düzen barındıran hareketlerin taklitleri) ile sınırlamıştır. Düzensiz insan dinamiklerinin toplumun yapılanmasında ve sürdürülebilir gelişmesinde bir katkısı olamayacağını, aksine insanlığın ilerlemesini hakim sınıfın belirlediği düzensizliklerden arındırılmış kurumların ve örgütlerin bütünü (ulus devlet) belirleyeceğini kabul etmiştir. İnsanlığın normalleştirilmesi adına (modern dünya) çoğunluktan farklı ve/ya düzensiz olan insan dinamiklerini insanlığın tarihsel sürecine yön verdiğini ilan ettiği politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dinî, ahlaki, estetik, sanatsal düşünceler bütünü dışında tutmuştur. Bu projesinin vizyonuna “aydınlanma”, yön ve biçim (doğrusallaştırılabilir ve normalleştirilebilir) verilme misyonuna “insanlık tarihi” demiştir.

Modernite iktidara geldiği 17. yüzyıldan itibaren düzensizliği, karmaşıklığı, kaosu, belirsizliği, rastlantıyı ve sürprizi egemenliğinin düşmanları olarak ilan etmiştir. Bunların insandaki ve insani sistemler içindeki dinamiklerini kendi paradigmalarıyla ürettiği, örneğin cadılık, eşcinsellik, fahişelik, falcılık, çeşitli kötü alışkanlıklar gibi “kavramlarla” yalnızlaştırmaya veya delilik, isteri, şizofreni gibi “hastalıklarla” ötekileştirmeye çalışmıştır. Otoritelerine karşı çıkanları da “hukuk ve adalet” gibi doğrusalcı (lineer) ve normalleştirici yapılaşmalarıyla çeşitli adlardaki kapalı mekanlara kapatmıştır, onlara şiddet kullanmış ve hatta onları çeşitli yöntemlerle yok etmiştir [1].

Soğuk Savaş sırasında her iki süper güç hegemonya alanlarını genişletme projelerindeki egemen modernite dayatmalarını ve yapılaşmalarını ret eden “yeni düşünce arayıcılarını” insanlığın ve bilim dünyasının potansiyel suçluları olarak lanetlemiş, akademilerden uzaklaştırmıştır. Daha da ötesi, bu düşünceleri nükleer silahsızlandırma, anti-militarist, savaş ve şiddet karşıtları, ortak paylaşım, çevre gibi metafor dinamikler üzerinden ifade eden aktivistleri karşılıklı vatan hainleri/casusları olarak cezalandırmışlar ve hatta öldürmüşlerdir.

1960’lı yıllara gelindiğinde modern iktidarların 400 yıldır kurmaya çalıştığı hegemonyayı sarsacak olaylar peşi sıra ortaya çıkmaya (*emergence*) başlarken Batı Uygarlığının insanlık tarihinin öngörülen rasyonel ilerlemesi olma iddiaları da suya düşüyordu. Modern bilimin son harikası olan ve atom dışında da her derde deva olduğu inancıyla dört elle sarıldıkları kuantum fiziği kuramıyla psikolojiyi, tarihi, sosyal ve siyasi yapıları, ekonomiyi, insan ve insan sistemleri davranışlarını yeniden yazma projeleri istedikleri sonuçları vermedi. Aksine kurdukları kuantum tuzaklarına kendileri düştüler. Kuantum metaforları modernitenin ötekileştirdiği radikal ve “sapkın” düşüncelerin harekete geçmesini tetikledi. Diğer yandan aya gidilerek dünyanın bir canlı gibi her parçasının önemli olduğu (çevre felsefesi) çıplak gözle görülmüş, medya ve internetle bilgi akışı her yeri sarmaya başlamıştı. Ve en önemlisi kaos kuramı, sonsuz yetkiye sahip olduğunu ilan ettikleri üniversitelerde adına “entegral ve diferansiyel hesap” denilen sonsuz küçükler matematiği teknolojisinin hakimiyet alanının sınırlı olduğunu kanıtlamıştı. Bu devrim doğrusalsızlık (non-linear) taraftarlarının önünü açtı, simülasyon kuramı, karmaşıklık, rastlantı ve sürpriz gibi metafor paradigmlar tanımlanmaya başlandı.¹ Kum saatinde zamanla düzenli yükselen kum tepesinin kendiliğinden çökmesi gibi modernitenin evrensel olma ve dünyayı hegemonyasına alma projeleri kendiliğinden yapı sökümü uğradı. İnsani sistemleri kontrol etmek için ürettikleri doğrusalcı simülasyon mekanizmaları, örneğin milliyetçilik, dinsel, ideolojik gibi dinamiklerin yanı sıra bilim, evrensellik, gerçekçilik dayatmaları hızlı bir şekilde güç kaybetmeye başladı. Böylece modern ulus devleti temsil eden organlarda, toplumu simüle eden siyasi partilerde, kamusal ve sivil toplum örgütlenmelerinde ve güvenlik stratejilerinde kendiliğinden erozyonlar ortaya çıktı. Bazılarına göre modernitenin bu “kendi kendini yiyen” durumu postmodernite adı verilen bir potada gün be gün modernitenin erimesiydi [1]. Çoğunluğu dünyadaki 1968 öğrenci hareketleri içinde yer almış ve bir şekilde hayatta kalabilmiş olan bazı düşünürler (post-modernistler) bu durumu tespit etmelerinden de öte, teorik çalışmalarıyla modernitenin olmasa da Batı uygarlığının yeniden organize edilmesi için kolları sıvadılar.

2. YENİÇAĞ’ DA BEDENİN MEKANİK DAVRANIŞLARI (SİBORG)

Yukarıda kısaca özetlediklerimizden de anlaşılacağı gibi adını üzerinde bile polemikler üretilen yeni bir çağın içinde yaşıyor dünyamız. Modern iktidarların bir zamanlar topluma

¹ Bu konuda kaynaklar için bakınız: Ruelle David; “*Rastlantı ve Kaos*”, TÜBİTAK Yayınları (1999).

“sürdürülebilir gelişme, refah toplumu, uygarlık tarihi” adına dayattıkları öngörücü doğrusalcı mekanizmalardan da öte örneğin devrim, ütopya, özgürlük gibi kalkışmacı-doğrusalcı dinamikler bile kendiliğinden parçalanarak önemlerini yitiriyor. Hegemonya alanlarını genişletmede kullandıkları kimlikler arasındaki farklılıklar da bir bir anlamsızlaşıyor, yıllardır evrensel olduğuna toplumları inandırmak için uğraştıkları bilgi kuramları kolaylıkla yıkılıp yeniden tanımlanıyor.

Bir yandan da bu gelişmeleri kritik eden felsefecilerin, toplum ve sosyal bilimcilerin sayısı akademik dünyalarda da her geçen gün çoğalıyor. Kendilerine post-modernist denilen, ancak Batılı bilginin mirasçıları olduklarını da inkar etmeyen bu düşünürlere göre; yeni çağda erkeksi, yaşlı-geç, iyi-kötü, canlı-cansız gibi kutuplu sınıflandırılmalar ortadan kaybolacaktır, bazılarına göre ise gerçeğini kaybetmiş sanal simülasyonlar dünyası çoktan başlamıştır [2] ve bu süreç hepimizin metafor olarak trans-seksüel siborg (*cyborg*) (makine-insan melezi) olmamızla sonuçlanacaktır [3].

Modern iktidarların tarih diye bize sundukları şey zaten dünyada mevcut en karmaşık canlı olan insanın davranışlarının zamansal evrimini öngörmek ve bedenini biçimlendirmek isteği değil midir? 400 yıldır yazıp durdukları Batı Uygarlık tarihinde indirgemeci düşünce teknolojisinin (mekanikçi bilim) metaforlarıyla beden ve tin birbirlerinden bağımsız kabul edilmiş ve bedene ait olanlar insanın dünyadaki uzamı olarak ele alınmıştır. Sonra da bu görüş kuantum fiziğinin belirsizlik ilkesi metaforlarıyla pekiştirilmeye çalışılmış, her türlü modern spiritüel çalışmalarla bedenin uzamı evrenin kendisi yapılmak istenmiştir². Modern düşünce pusulasını ellerinden bırakmadan, başlangıç noktaları (gerçeklik ilkesi) delilik, cinsellik, baştan çıkarma gibi Batılı bilgiler olan yeni yolculuklara çıkan post-modernistler yolun sonunda bilmedikleri neyi biz onlardan olmayanlar için bulacaklar ki? Duymadıkları neyi doğru olarak tanımladıkları bizim için duyacaklar ki? Görmedikleri neyi modernitenin oluşmasında yer almamış bizim için görecekler ki? Örneğin bir zamanların Marksist feministi Donna Haraway insan bedeninin yapısökümü üzerine felsefeci Michel Foucault’un “*Cinselliğin Tarihi*” kitabında söylediklerinden [4] daha radikal bir söylemle “kapitalizm ile anti-militarizmin gayri meşru çocuğu olan siborg’u yeni yapıları kuracak bir imkan olarak” görebilir [3]. Biri de çıkıp bu Batı Uygarlığını yeniden organize etmeye sevdalı bu post-modernistlere, örneğin bu metnin yazarı “Trans-seksüellik ile siborg bedeni arasındaki gibi modern iktidarlar tarafından verilmiş olan kimlikler üzerinden simülasyonlar gerçeklerin yerini hiçbir zaman alamayacaktır” diyebilir.

Ancak şunları da görmemezlikten gelemeyiz; çağımızın insanı beyaz olup olmadığına bakılmaksızın, batılı olup olmadığına bakılmaksızın, uygar olup olmadığına bakılmaksızın dijitalleşen dünyasının karmaşıklığı yanında, ulusal-uluslararası kurumların yanında sivil toplum örgütleri ile bir saç örgüsü gibi sarmalandığı bir dünyada yaşıyoruz. Çağımızda makineleşen bedenlerin (siborg) oluşturdukları insani sistemler cisimsizleşirken, bedensizleşen sistemlerin davranış dinamikleri sanallaşmakta ve bu dinamiklerin simülasyonlar dünyasındaki kendiliğinden ürünlerindeki hiper-gerçeklik payı hızlı bir şekilde artmaktadır. Bu yeni çağda insanın uzamı gün geçtikçe çevresiyle karmaşık bir bütün oluşturmakta ve bu karmaşıklık bedenin içine de akmaktadır.

² Son yıllarda bu konularda Türkçede çeviri ve telif birçok kitap yayınlanmıştır. Ama biz özellikle; Zohar Donah; “*Kuantum Benlik*”, Doruk Yayıncılık (2007) kitabını öneriyoruz.

3. DÜZENSİZ DUYARLI İNSAN DAVRANIŞLARI SİMÜLASYON KURAMININ SİBORG KRİTİĞİ

İnsan yaşamını dışsal olanlar, ruha ait olanlar ve bedene ait olanlar diye üç sınıfa ayıran Aristoteles'in bu pro-kartezyenci paradigmasını³ modern öncesi diye bir yana koyup, Batılı bilginin karamsar felsefecilerinden olan Arthur Schopenhauer'in "*Yaşam Bilgeliği Üzerine Aforizmalar*" kitabında ölümlülerin yazgılarını; "1. *Bir kimsenin ne olduğu*: Yani en geniş anlamda kişiliği, 2. *Bir kimsenin neye sahip olduğu*: Yani her anlamda malı ve mülkü, 3. *Bir kimsenin neyi temsil ettiği*: Yani o kimsenin başkalarının düşüncesinde ne olduğu" şeklinde üç temel sınıfa dayandırma paradigması [5] üzerinden çağımızdaki bu gelişmeleri bir modern felsefe tezi özeti yazar gibi; "Siborgun mülkü makinedir. Makineleşen bedenin davranışlarını ise onun sahip oldukları ve neyi temsil ettikleri düzenleyecektir, bu da onun kontrolünü kolaylaştıracaktır" dememiz bugün için kolaya kaçmak olur. Bırakalım bu modern pasifist felsefe özetini bir yana, "Siborg yalnızca makine beden değildir, o makine-insan melezidir. Siborg makineleşen bedenin Schopenhauer sınıflandırmasındaki insanın ne olduğu istenciyle (Aristoteles'in sınıflandırmasında karşılığı ise ruh, modernite de zihin, tin²) tamamlanmış halidir" düşüncemiz bile bugünün insanının karmaşıklaşan dünyasında modern iktidar düşüncelerine teslim olmaktır.

Son yıllarda üzerinde çalıştığımız "Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları" simülasyon kuramı [6] bu teslimiyetten kaçışın yolunu bize göstermede de yardımcı olabilir. Kuramdan hareketle makine beden (sahip oldukları ve neyi temsil ettikleri), istence (ne olduğu, ruh, kuantum bilinç) ve dışsal olanlar (yaşadığı kendi kültür, gelenek ve inançlarıyla) karmaşık bir bütün oluşturduğunu saptayıp bir birbirinden ayrılamayan bu karmaşık bütünün kaotik bir farkındalık oluşturacağı paradigmasını önerebiliriz. Bu "kaotik farkındalık" siborg dünyasındaki siborg zuhurlarının da düzensiz simülasyonlarının gerçeklik ilkesi olacaktır. Kurama göre zuhurlar Jean Baudrillard'ın simülasyon kuramında tanımladığı sanal dünyadaki simülakrlar (görüntüler) [7] gibi bir birey olduğu kadar bir insani sistem hareketi, bir performans, edebi veya sanatsal bir yapıt olabilirler, ancak zuhurlar simülakrlar gibi bir gerçeği ortadan kaldırıp yerine geçme endişesiyle ortaya çıkmazlar ve uygarlığa (modern iktidarlara) sürdürülebilir gerçek üstü bir katkıda bulunma iddiasında da değildirler. Buna karşılık, kaotik farkındalık gerçeklik ilkesindeki küçük farklılıklar düzensiz simülasyonlarda öngörülmeleyen önemli farklılıklara neden olacağından, zuhurlar sistemin sürdürülebilirliği için değil, sistemde eski durumun yerine eskisini kaybettiren daha önceden tanımlanmamış yeni bir yapının geçmesi için gerekli (kaos sırtı) değişim ve dönüşüm dinamikleridir. Kuramla geldiğimiz bu noktada insan bedeninin daha da makineleştiği günlerde siborg zuhurlarının siborgun karmaşık bütününe değişim ve dönüşümünde daha etkin olacağı sonucunu çıkartabiliriz. Siborg, yaşamı yeniden algılamada siborg zuhurlarla özgürleşebilir. Siborg zuhurlar, siborg öncesindeki insanın ötekisini ortaya çıkartabilir, siborgun yaşama istencesinden kopmasını engelleyecek olan içindeki insanın öngörülmeleyen fraktal (kesirli boyutta) yolculuklara çıkmasına neden olabilir.

Bu sonuç bile küreselleşen teknolojinin bilişim mühendislerinin gelecek için tek çareleri kaldığını görmemiz için yeterlidir ve patronlarına sundukları bu tek yazılımın içeriğinde;

³ Nikomakhos'a Etik, I, 8.

“siborgun bedenini hızlı bir şekilde daha çok makineleştirerek siborgdaki insanı ortadan kaldırmak ve siborgun dışsal olanlarıyla ilişkisini kopartarak kendi bedenini gözlemesini engellemek” stratejisi olacağı açıktır. Bunun içindir ki; bir zamanlar insanların bir arada yaşamalarını sağlamak ve insani sistemleri kontrol edebilmek için geliştirdikleri doğrusal simülasyon mekanizmalarının yerine küresel pazarlanan yüksek teknolojiye bağımlı tüketim dinamikleri konulmaya başlanmıştır, bedeni biçimlendirme görevi dijital teknolojik ve iletişim mekanizmalarına bırakılmaktadır. İnsanların kendi bedeniyle olan ilişkilerini ve başkalarının bedenleri ile olan etkileşmelerini dijital ara parçalara devretmek için tüm güçlerini ortaya koymaktadırlar. Bedenin tekno-genetiğini kodlamaktadırlar. İnsanı makineleştirerek insanı kendisinden ötekileştirme projelerinin uygulanmaya başlandığı sanal bir dünyada bir zamanlar ötekileştirmek için dört elle sarıldıkları yerel değerlerin örneğin “Doğulu”, “Afrikalı” farkındalıklarının buharlaşmasından artık çekinmemektedirler. Ancak bu saydıklarımızı yapabilmek için de temel kaynakları olan enerjiye bağımlılıkları ve ihtiyaçları her geçen gün daha da artmaktadır. Maalesef dünyamız da onlardan yana; dünyamız nükleer, güneş ve rüzgar enerjisi gibi sonsuz enerji kaynaklarına sahip! Enerji üretimindeki artış sürdükçe bu faz dengesinin sağlanması için siborgdaki insanı yok sayan makine oranının hızlı bir şekilde artması kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle siborglaşmayı biçimlendirme, siborg ilişkilerini ve davranışlarını kontrol altına alabilme teknoloji ve yöntemlerini geliştirme projelerini bilgisayar paradigması olarak kabul eden yeni bir bilim, “siborg bilim”e devretmişlerdir [8].

Ama bir yandan da herkes biliyor ki son yıllarda aşırı miktarda tüketilen fosil yakıtları ve hızlı enerji tüketimine bağlı diğer kaynaklar atmosferdeki sera gazlarının miktarında önemli artışlara neden olmaktadır. Bazı doğa olaylarında ortaya çıkan öngörülme oluşturmalar atmosferdeki sera gazlarının aşırı artışına bağlanmakta, küresel iklim (Kİ) değişiminin işaretleri olarak değerlendirilmektedir [9]. Batılı bilgilere (gerçeklik ilkesi) göre simüle edilecek olan siborg bilimi, Kİ değişiminin siborglaşma sürecine olabilecek etkilerini (simülakr) öngörmede yetersiz kalacaktır. Çünkü Kİ değişimi siborg bilimin üstünü örten ve hızlı enerji tüketimine uyum gösteren simülakrları bozacaktır. Mekanik beden biçiminde değil, mekanik beden davranışlarındaki yapı söküm, siborgların arasında çıkabilecek şizofrenik savaşları daha da tetikleyecektir. Bu nedenle siborg bilimciler Kİ değişiminin insanın siborglaşma sürecine vereceği yönü öngörmeye çalışmak için şimdiden kollarını sıvamışlardır. Başarılı olmada tek çareleri siborgdaki insanı tamamen makine bedenine dışına atmaktır. Bunun için de daha çok güçlenmeleri ve küresel iktidar alanlarını genişletmeleri gerekmektedir. Tabii ki bunun yolu da daha çok, daha çok enerji tüketmelerinden geçmektedir.

4. SİBORG BEDENLERDE SİMÜLAKR VE ZUHUR

“Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları” simülasyon kuramımızın ışığı altında yeniçağda insanın bedenine dayatılan tekno-biçimlendirmeyi insanın kendi kendisiyle ve doğayla olan ilişkisinin yabancılaştırılması veya küresel iktidarlar tarafından bedeninin medya ile kurnazca denetlenmesi olarak değerlendirmenin yeterli olmadığını görüyoruz.

Buna somut bir örnekle açıklık getirmeye çalışalım. Örneğin üzerlerinde taşıdıkları bombalarıyla, kullandıkları dijital malzemeleriyle bedenleri aynı teknolojiyi temsil eden

Iraktaki işgalci Amerikan askeri ile işgale karşı direnen canlı bomba siborglarını ele alalım [10]. Amerikan askeri modernitenin gerçeklik ilkesi üzerinden kendi mülkü olduğuna inandığı “insanlığı kurtarma, insanlığa adalet ve huzur dağıtma” simülasyonları ile üstü örtülmüş ölümden kaçarak düşmanını (mülkünü ortadan kaldıracağını düşündüğünü) yok etme doğrultusunda öngörülebilir bedensel davranışlar gösterir. Direnişçi canlı bomba siborgu ise modernitenin oluşmasında tarihsel nedenler ile yer almamış bir kültür ve gelenekten gelen ve(ya) modernite öğretisinin ötekileştirdiği öğretilerle (doğu) duygusallaştırılmış kaotik farkındalığı düzensiz davranışlar gösterir ve bu ne olduğunu gösteren (kaotik farkındalıklarını belgeleyen) düzensiz davranışları elinden almak isteyen düşmana direnmek için kendini yok eder. İşgalci askerlerin davranışları Jean Baudrillard’ın simülasyon kuramına [7] uyan bir simülasyondur. Yani Amerikan askerinin davranışları gerçeklik ilkesi Batı uygarlığı olan gerçek istemin (küresel hegemonya) üstünü örten bir hiper-gerçektir. Direnişçi canlı bombanın ne olduğunu gösteren tinsel davranışlarının ise bir modernite gerçeği yoktur. Kendi bedenini kendisi gözlemlediğinden modern iktidarlar tarafından kontrol altına alınma mekanizmaları geliştirilememiştir. Direnişçi canlı bomba Baudrillard’ın kuramına göre bir simülasyon değildir, kaybolup gitme (ölümü) semptomlarını tercih ettiğinden simülasyonlar dünyasının bir hiper-gerçeği olamazlar, modern dünyada hiçbir gerçeğin yerine geçemezler ve simülasyonlar dünyasının sürdürülebilirliğine bir katkıları olmaz.

“Duyarlı Düzensiz İnsani Davranışlar” simülasyon kuramımız [6] ise modern iktidarlar için sürpriz olan bu ortaya çıkışı (direnişçi canlı bomba) zuhur olarak kabul eder. Zuhurun davranışları sonrası (ölüm istencesi) çevresinde oluşturduğu karmaşıklık özünde doğrusalsızlık olan modern iktidardan özgürleşme dinamiklerine kaynak olur. Batı uygarlığı iktidarı ile onun küresel hegemonyasına karşı direnen kendiliğinden hareketlerin çoğalmasına ve/veya yeni medeniyetlerin oluşmasına katkıda bulunur.

5. SİBORGLAŞAN SİBORG BİLİM İNSANI VE POST-FİZİKÇİ

Batı uygarlığı aydınlanmayı ve bilimi her zaman en gösterişli ve göz alıcı yapılarından biri olarak görmüş ve bunu sınırlarını genişletme projelerinde ulu orta kullanmaktan da çekinmemiştir. Bugün modernitenin verdiği tüm kimlikler yapı sökümü uğrarken, aydınlar ve bilim insanlarının siborg metaforu dışında kalacağını ve mülk edinmiş oldukları kimliklerini kaybetmeyeceklerini kimse söyleyemez. Özellikle fizikçilerin bedenlerinin biçimlendirilmesi Irak’taki işgalci ABD askeri ve direnişçi canlı bomba örneğinde olduğu gibi farklılıklar gösterecek midir?

Örneğin fizikçiler Galileo’dan bu yana evrensel olduğunu iddia ettikleri düşünce yöntemleriyle bedenlerinin makineleştirilmesine ve biçimlendirilmesine ne kadar karşı koyabileceklerdir ki? Özellikle milyonlarca insanın öldüğü dünya savaşları sırasında militarizmle bir ritim içinde olan bedenleri bilimde öncü olma kimliğiyle mutlu olabilir. Atom bombaları yüz binlerce insanı birkaç saat içinde yok ederken güçlenen zihinlerinin temsil farkındalıkları farklılaşmamış olabilir mi? Onlar da şunu bilmektedirler ki ister istemez bedenleri gayri meşruluk çeşitliliği en yüksek olan makineleşmeye çoktan başlamıştır ve bu bedenlerde kapitalizm ile militarizmin genleri hızlı bir şekilde artmaktadır.

Yukarıda sürecinin başlatıldığını söylediğimiz sanal dünyanın siborg bilimiyle uğraşan bilim insanları Baudrillardcı simülasyon davranışları göstereceklerdir. Bu simülasyonlarla,

kaybedecekleri bilim insanlığı kimliğinin üstünü örten hiper gerçeklerin de üstünü örtecek gerçekler üreteceklerdir. Bu simülakrlar başta militarizm olmak üzere, ekonomideki hızlı para akışı (küresel kapitalizm) ve büyük paraların harcadığı uzay ve yüksek enerji deneylerinden (*big science* [11]) insanı uzaklaştıracaktır, insanın yerine bilgisayar bağımlısı “siborg bilim insanını” koymanın yollarını araştırmak gerçeğinin üstünü örtecektir. Buna karşılık siborg bilim de onlardan güçlenmek ve küresel iktidar alanını daha da genişletmek için daha çok, daha çok enerji üreten makineler isteyecektir.

Ancak; “Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları” simülasyon kuramına göre Ortadoğu gibi gerçeklik ilkesi modernite dışında kalan, Batı-merkezli olmayan kültür ve gelenekler ile beslenen düzensiz duyarlı dinamiklerin hala yaşadığı coğrafyalarda yaşayıp karmaşık bütüne ilgi duyan (kaotik farkındalık) direnişçi canlı bomba örneğinde olduğu gibi farklı siborg bilim insanların (post-fizikçiler) zuhuru da mümkündür [10]. Post-fizikçiler, modernite hegemonyasını yeniden biçimlendirme ve dayatma projesi olan ve uluslar arası araştırma ve para merkezleri bilgi işlemleri üzerinden simüle edilen “siborg bilim” sürecinin bir ürünü olmayacaklardır.

Post-fizikçi manifestosu [10] post-fizikçilerin zuhurunun teknolojisi ve ortaya çıkan enerjisi şizofrenik olarak küresel teknoloji ve enerji iktidarları tarafından nerelerde kullanılacağı belirsiz, örneğin “tanrının parçacığını” bulma sanal simülasyonu üstü örtülen CERN deneyindeki gibi, daha çok enerji isteyen uluslar arası araştırmalarının dışında kalma endişesi simülasyonunun ürünü olamayacağı için yazılmıştır. Post-fizikçi manifestosu, siborg bilimin küresel tehdidinden özgürleşmeyi sağlayacak her alanda yeni arayışlar içinde olacak olan ve kendilerini tereddütsüz bir şekilde insanlıkla samimiyete ve modernite ile “sapkınlığa” adayacak bilim insanları beklentisi içinde bir duygusallıkla kaleme alınmamıştır. Manifesto “Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları” simülasyon kuramıyla gelecekteki bilim dünyasının bir eleştirisi yanında insanlığın kurtuluşunda post-ütopik bir metindir de.

Simülasyon kuramımızdan kaotik farkındalığa sahip düzensiz duyarlı simülasyonlarla siborglaşan bilim insanların arasında post-fizikçi zuhurunun mümkün olduğu coğrafyanın dünyada Türkiye ve İran’ın da içinde olduğu Ortadoğu olduğu sonucu da çıkmaktadır. Ancak bu coğrafyada da üstü akademik çalışma simülakrlarıyla üstü örtülmüş olan küresel bilim simülasyon mekanizmalarının devrede olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Bu coğrafyanın kendi gerçekleri üzerinden siborg bilimin güçlenmesi çalışmalarını bu kez bir siborg bilimcisi kopyası olarak sürdüreceklerin [12] arasında post-fizikçi zuhurlarının ne kadar yaşama şansı olabilir ki? Tabii ki bunu bugün öngörmek mümkün değildir. Bu coğrafya post-fizikçilerin zuhuru için gerekli karmaşık bütüne sahipse de yaşamalarını sürdürmek için bir o kadar da cehennemdir. Bu coğrafyada Batı uygarlığının evrenselliğine son verecek mümkün değişimi ve dönüşümü ortaya çıkartabilecek kaos eşliğini kontrol altında tutabilecek kolonyalist aydınlanma ve bilgi teorileri simülasyonları üzerine kurulmuş olan modeller arama endişesi içinde yaşamlarını sürdüren ve ileride modern dünyayı taklit etme yetenekleri bile ellerinden alınacak aydın ve bilim insanların sayısı öyle çoktur ki. Örneğin, Türkiye’de bırakalım her türlü enerjiyi bir yana, doğrusalcı ve normalleştirici ulusal-uluslararası iktidarı kontrol eden nükleer enerjiyi ret eden fizikçi sayısı ile küresel teknoloji ve enerji denetimini kontrol etmenin üstünü örten CERN’deki “tanrının parçacığını” arama deneyini sorgulayan fizikçilerin sayısı bir elin parmakları kadar bile değildir.

6. SONUÇLAR

Küresel dijital teknoloji ve iletişim (medya) simülasyon mekanizmalarının yanı sıra küresel iklim değişimi de siborgda insanı yok sayan sürecin hızlanmasına katkıda bulunacaktır [13]. Ayrıca küresel iklim değişimi siborgun karmaşık bütünü içindeki insanı kaybettirecek, bununla beraber siborgun yeni hallere bürünmesine ve biçimlendirilmesine karşı çıkacak zuhurların dayanma gücünü de azaltacaktır. Örneğin deniz suyu yükseldiğinde siborg 20. yüzyılın başında Jean de Hire'nin kitabında [14] öngördüğü ve ilk siborg olarak kabul edilen insan farkındalığını yitirmemiş bir balık adam zuhuru olamayabilir. Zuhurların yaşamalarına imkan vermeyecek kırılmalara neden olabilecek bu şizofrenik durum siborg topluluklarının acımasızca insanı içlerinden atmalarıyla son bulacaktır.

Dünyamızın sınırsız enerjiyi barındırmasından güçlerine güç katacaklarını düşünen enerji vampirlerinin çiçeği burnunda siborg bilim uzmanları siborgun biçimlendirilmesini ve oluşumunu kontrol altına alabilecek çalışmalara başlamışlardır.

Post-Fizikçi de bir siborg olacaktır şüphesiz. Ancak doğaya ve makineleşmiş bedenimize insan olarak bakmayı sürdürebilme yolunu, insanlığı yeniden oluşturabilecek kaosu bulabilmede tek şansımızdır. Bugün; modern dünyanın yeni bilgi kuramı siborg bilimi yaymak için oluşturulan "Uluslar arası Büyük Bilimler" sürecine katılmayı ret edenlere, tüm hegemonyacı ve limitsiz enerji üretimi teknolojilerine kaşı çıkanlara ve bunları eylemleriyle ortaya koyan aktivistlere yarının post-fizikçilerinin atalarıdır diyebiliriz.

Evet, modern dünya her ölçekte bir yapısöküm sürecine girmiştir. Modern iktidarların mekanikçi simülasyonlarının yerini hızlı bir şekilde sanal simülasyonlar almaktadır. Ancak sanal simülasyonlar dünyasındaki yapısökümün Batı uygarlığına sahip çıkma farkındalığından beslenen post-modernistlerin beklentileri gibi, sadece gerçeklik ilkesi Batılı bilgi olan simülakrlar şeklinde olamayacağını "Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları" simülasyon kuramımızdan hareketle burada vurgulamak istiyoruz. Kuramımıza göre sanal simülasyonlar dünyasındaki yapısökümde gerçeklik ilkesi kaotik farkındalık olan zuhurlar da etkin olacaktır. Sanal simülasyonlar dünyasındaki yapısökümde simülakrlarla zuhurlar arasındaki çatışma bireyin kendinde, ailede, eğitimde, bilimde, sanat ve edebiyat dünyasında, ulusal ve uluslar arası yapılarda, yani her ölçekte çoktan başlamıştır.

Zuhurlar ve simülakrlar arasında başlamış olan savaşların en önemlisi şüphesiz global ölçeğe sahip olan medeniyetler savaşlarıdır. Irak'ın işgali, Gazze'nin bombalanması, Büyük Ortadoğu Projesi ve gelecekte olacağı tartışılan İran'a saldırı programı bu savaşın sanal simülasyon dünyasındaki gerçeğinin yerine geçendir [12]. Baudrillard İstanbul'da yaptığı konuşmada [6] Irak işgalini kuramıyla bir "azınlık raporu" simülakr gibi yorumlamıştır. Baudrillard'a göre bu işgal Pentagon'un simülasyon kahinlerine inanıp küreselci güçlerinin insanlığa, uygarlıklarına (Batı) karşı suç işleyeceklerin suç işlemeyen yok edilmesidir. "Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları" simülasyon kuramımıza göre ise bu çok farklıdır: Bu savaş bir işgal değildir, global anlamda zuhurlar ve simülakrlar arasındaki medeniyetler savaşının bir parçasıdır. Bu coğrafyada tükenen uygarlıklarının evrensel olmadığını ortaya koyacak olan yeniden insanı bulma arayışlarının öncüleri olacak zuhurların ortaya çıkmadan yok edilmesi eylemidir. Rahiplerinin kehanetlerine inanan Romalıların Filistin topraklarında tüm çocukları öldürmek istemesi gerçeğinin bir sanal simülasyonudur.

“Düzensiz Duyarlı İnsan Davranışları” simülasyon kuramımız, Batı uygarlığının ayakta kalması için post-modernistlerin yapısöküme yön vermesinin hiçbir anlamı olmadığını ve Batı uygarlığının sürdürülebilir gelişmesine gerçeğin yerine geçen Baudrillard simülakrlarının yeterli olamayacağını söylemektedir. Kuramımızın ışığında üzerinde hala canlıların ve insanlığını kaybetmemiş siborgların yaşayabildiği yeni bir dünya yaratma fırsatı için umudumuz başta post-fizikçiler olmak üzere kaotik farkındalığın zuhurlarında ve onların uzunca yaşamasındadır.

KAYNAKLAR

- [1] Bu konudaki kaynaklar için bakınız: Çabuklu Yaşar; “*Bedenin Farklı Halleri*”, Kanat Yayınları (2006). Anderson Perry; “*Postmodernitenin Kökenleri*”, İletişim Yayınları (2002) ve Sarup Madan; “*Post-yapısalcılık ve Postmodernizm*”, Bilim ve Sanat Yayınları (1997) .
- [2] Baudrillard Jean; “*Kötülüğün Şeffaflığı*”, Ayrıntı Yayınları (1995).
- [3] Haraway Donna; “*A Manifesto for Cyborgs*”, Socialist Review 80 (1985) s. 65–107 ve “*A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century*,” in Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature, pp.149-181 (1991). (Türkçesi: www.davetsizmisafir.org).
- [4] Foucault Michel; “*Cinselliğin Tarihi*”, Ayrıntı Yayınlar (2006).
- [5] Schopenhauer Arthur; “*Yaşam Bilgeliği Üzerine Aforizmalar*”, Türkiye İş Bankası Yayınları (2005).
- [6] Akdeniz K. Gediz; “*Karmaşıklıkla Gizemi*”, www.gedizakdeniz.com (2005) ve “*Baudrillard’ın Simülasyon Kuramı’nın Karmaşıklık Eleştirisi*”, www.gedizakdeniz.com (2005). “*7 Hariç*”, Everest Yayınları (2008).
- [7] Baudrillard Jean; “*Simülakrlar ve Simülasyon*”, Dokuz Eylül Yayınları (1998).
- [8] Mirowski Philip; “*Machine Dreams: Economics Becomes a Cyborg Science*”, Cambridge University Press. (2002).
- [9] Kadioğlu Mikdat; “*Bildiğiniz Havaaların Sonu-Küresel İklim Değişimi ve Türkiye*”, Güncel Yayıncılık, sayfa 252-253, (2001).
- [10] Akdeniz K. Gediz; “*The Post-Physicist in Harran*”; paper presented in Utopia 2007: 8th International Conference of the Utopian Studies Society, Plymouth University, UK (2007) ve “*Post-Fizikçi Manifestosu*”, Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Dergisi’nin 3. Dizi 15. Sayı 2007/2, 31-39 (2007).
- [11] Kuhn Thomas; “*Bilimsel Devrimlerin Yapısı*”, Alan Yayıncılık (1995) ve Ziauddin Sardar; “*Thomas Kuhn and The Science Wars*”, Postmodernism And Big Science; Edited by Appignanesi Richard, The Icon Books UK (2002); Akdeniz K. Gediz; “*Globalization in Physics and It's Role in South*”, International Conference on New Technologies in Physics Education Proceedings, Eds. J.Huo and S.Xiang, Hefei-China, p. 221-226 (1999).

[12] Gönül Tayfun; “*Gediz Akdeniz ile Söyleşi: Düzensizden Kaosa ZUHUR*”, Kaos Yayınları (2008).

[13] Aydoğmuş Fatma, Akdeniz K. Gediz; “*Bir Siborg Bilim Kuramı Yaklaşımıyla ‘Küresel İklim Değişimi ve İnsan’*” IV. Atmosfer Bilimleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, Editörler; Kadioğlu M., Şahin A.D., s. 437-443 (2008).

[14] Jean de La Hire; *L'Homme Qui Peut Vivre dans l'Eau* (The Man Who Could Live Underwater) (1909).